

НОВА ШКОЛА У НОВИХ ГРОМАДАХ

Стратегія впровадження ефективного управління освітою в громадах

Айдер Сеїтосманов,

Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»

+380968085014 | Ayder.seiytosmanov@gmail.com

НОВА ШКОЛА У НОВИХ ГРОМАДАХ

1. Передісторія

- ❖ Незважаючи на високий політичний пріоритет, реформи в Україні проходять у складний період і найскладніших умовах, які викликані зовнішніми і внутрішніми проблемами.
- ❖ Такий одночасний збіг суперечливих чинників означає, що практична реалізація реформ стикається з щоденними проблемами в різних сферах. Це означає, що немає «єдиного мозкового центру», який може дати відповіді на всі ці запитання.
- ❖ Оптимальні рішення яких можливо знайти тільки шляхом діалогу і партнерства різних рівнів управління, влади і громади. З іншого боку, кращі стратегії можуть бути знайдені в результаті творчого підходу на регіональному та місцевому рівнях, який заснований на тісній співпраці профільних структур самоврядування громад і регіональної влади.
- ❖ Сказане повною мірою відноситься до сфери освіти. Тому, важливою умовою успіху реформ щодо децентралізації і реформ освіти є створення в областях **регіональних команд-консультантів**. Їх завдання:
  - оперативно реагувати на проблеми в сфері управління освіти в громадах,
  - генерувати пошук оптимальних рішень проблем (на основі вже існуючих успішних практик в інших громадах України або Польщі),
  - надавати консультації та навчання з різних тем (створення ОУО, організація методичної роботи, позашкільні послуги, розробка плану оптимізації, створення опорних шкіл, створення партнерства між місцевим самоврядуванням, школою і населенням, поліпшення менеджерського потенціалу директорів шкіл громади тощо),
  - створювати записи своїх успішних практик, які згодом будуть використані громадами як своїх областей, так і в цілому по Україні.
  - мотивувати представників освіти громад шукати нові інноваційні методи і форми навчального процесу, управління мережею шкіл і окремих ЗНЗ, створення нових моделей партнерства з учасниками НВП.

2. Структура реалізації

Для ефективної роботи регіональних команд-консультантів МОН України, проектами SKL International і ULEAD реалізується комплексна спільна ініціатива у сфері підтримки секторальної децентралізації (сфера освіти), яка включає в себе:

Проведення регулярних регіональних семінарів, на яких експерти SKL International презентують для представників профільних управлінь / Департаментів ОДА, ІППО, відділів освіти громад і РДА принципи ефективного управління освітою в громадах, розповідають про ризики і виклики, інформують про вже існуючі корисні практики. Регіональні семінари мають програму яка складається з двох частин. Перша частина розрахована на отримання базових принципових рекомендацій. Друга частина семінару включає навчання більш практичним навичкам. Такі семінари вже пройшли у 19 областях і будуть продовжені в 2018 році.

Розробка і видання практичного посібника «Нова школа у нових громадах». У ньому описано алгоритм створення ОУО, вимоги і поради, щодо того як краще створювати систему управління шкільною освітою в громаді, як почати оптимізацію і створити ефективну комунікацію з жителями. Посібник уже видано накладом 6000 прим. Його також можна знайти в електронному вигляді на сайті Шведсько-українського проекту у розділі «Бібліотека» - <http://sklinternational.org.ua/>.

Створення навчально-методичного Центру на базі однієї з громад, яка має успішні напрацювання з управління освітою. Такий Центр створено на базі Дунаєвецької (міської) громади Хмельницької області. Центр надає консультації з різних практичних питань, пов'язаних з управлінням освіти. Щомісяця, Центр відвідують до 30 громад з інших областей.

Створення на базі Центру «Он-лайн Платформи кращих практик управління освітою». Експертами SKL International була розроблена спеціальна структура опису практик і алгоритм верифікації, які розміщуються на загальнодоступній он-лайн платформі, що дозволяє тиражувати їх в інших областях (<http://wiki.sklinternational.org.ua/>). Сьогодні, зареєстрованими користувачами платформи стали представники освітньої сфери всіх 24 областей України. Платформа має понад 100 тис. відвідувань від початку роботи, і багато практик було завантажено сотні разів.

Проведення серії тренінгів для тренерів, програма яких спрямована на підвищення потенціалу представників Департаментів / Управлінь, ІППО, Центрів підвищення кваліфікації держслужбовців, відділів утворень громад тощо. Тренінг включає заняття для розвитку спеціальних інтерактивних навичок роботи з дорослою аудиторією. В даний час вже проведені тренінги для представників Департаментів / Управлінь ОДА, ІППО.

ГРА «Оптимізація шкільної мережі у громадах»

Гра «Оптимізація шкільної мережі в громадах» розроблена експертами шведсько-українського проекту SKL International для навчання керівників і провідних фахівців відділів освіти об'єднаних територіальних громад. Гра також може використовуватися профільними закладами професійної перепідготовки працівників галузі середньої освіти.

Зміст гри враховує специфіку ситуації зі шкільною освітою в сільських регіонах України. В основі гри «Оптимізація шкільної мережі у громадах» лежить досвід команди експертів SKL International, які надавали експертну допомогу громадам упродовж 2015-2018 років.

Організація для регіональних команд-консультантів навчальних поїздок до Польщі. Програма навчальної поїздки включає вивчення досвіду східних областей Польщі, які провели аналогічні реформи 10-15 років тому, і тому на їхньому досвіді можна побачити результати і ефекти реформ в довгостроковій перспективі.

Важливим елементом поїздок є сесії з рефлексії побаченого, які проводить експерт щовечора з учасниками. На цих зустрічах обговорюються спільні та відмінні характеристики реформ в Польщі та Україні, можливості практичного використання отриманих знань. Склад формується таким чином: представники Департаменту освіти – директор департаменту та/або заступник директора (1 особа); представник (керівництво) Інституту післядипломної педагогічної освіти (1 особа); представники від ОТГ (начальники відділів освіти, заступники голів, відповідальні за питання освіти – 8-12 осіб); директори (в тому числі опорних) шкіл в ОТГ (2-3 особи).

Передбачається, що після реалізації всіх кроків Стратегії, групи регіональних команд консультантів будуть мотивовані і спроможні в рамках планових заходів (семінарів, конференцій, тренінгів, курсів тощо) надавати професійну консультативну і тренінгову допомогу громадам на обласному рівні з усіх питань щодо створення ефективного управління освітою і впровадження Концепції Нової Української Школи.